

Kouluväkivalta kirjattava rikoslakiin

17.2.2022

Eveliina Leskelä, Hanna Markkanen
Miriam Putula

millainen olisi
päiväsi ilman
kiusaajia?

KIUSAAMINEN ON RIKOS

- **Mitä?** - Kansalaisaloite Kouluväkivallan kirjaamisesta rikoslakiin (ehdotus lainvalmisteluun ryhtymisestä)
- **Miksi?** - Koska sivistys-Suomessa kenenkään koulupolku ei saa murtua kouluväkivallan takia.
- **Milloin?** - Aloitteen päiväys 20.10.2020, 50 000 allekirjoitusta rikki 14.3.2020.

Kouluväkivalta kirjattava rikoslakiin

20.10.2020

Aloitteen vireillepano

2

Kannatusilmoitusten keräys

3

Kannatusilmoitusten tarkastus

4

Lähetys eduskuntaan

50 000

kannatusilmoitusta

Nykytilan ongelmia

- Koulujen henkilökunnan ja muiden viranomaisten vastuukysymyksissä on ongelmia.
- Viranomaisyhteistyölle ei ole selkeää määrittelyä, eli miten opetushenkilökunnan, opiskelijahuollon, sosiaalitoimen ja poliisin pitäisi tehdä yhteistyötä.
- Lakiin ei ole kirjattu selvästi, mitä kenenkin viranomaisen täytyy kiusaamistapauksissa tehdä, kenelle heidän täytyy ilmoittaa asiasta ja kuka kantaa viime kädessä vastuun.
- Koulujen tekemiä kiusaamisen vastaisia toimia ei valvota juuri mitenkään. Se vaikuttaa siihen, että ohjeita tulkitaan paikoin varsin löyhästi.
- Koulut ja koululaiset ovat eriarvoisessa asemassa, koska käytännöt vaihtelevat alueittain paljon ja paikallisella harkinnalla on liikaa painoarvoa.

Sisältö

- Me allekirjoittaneet esitämme, että Suomen eduskunta ja hallitus ryhtyy lainvalmistelutoimenpiteisiin koulukiusaamisen sisällyttämiseksi omaksi rikosnimikkeekseen rikoslaissa.
- Lakiin kirjattuna lasten ja nuorten kanssa työskentelevillä olisi selkeä ja yksiselitteinen velvollisuus puuttua tilanteisiin ja viedä asioita eteenpäin.
- Koulukiusaaminen-terminä piilottaa taakseen henkistä ja fyysistä väkivaltaa aina nolaamisesta ja juorujen levittämisestä lyömiseen ja tönimiseen asti. Aikuisten maailmassa kyse olisi lievästä sekä törkeästä pahoinpitelystä tai kunnianloukkauksesta.
- Sivistys-Suomessa kenenkään koulupolku ei saa murtua kouluväkivallan takia.

Perustelut

- Vaikka rikosoikeudellinen vastuu alkaa vasta 15 vuoden iässä, on jo sitä ennen tapahtuneista teoista puhuttava kiusaamisen vakavuuden takia väkivaltana. Alle 15-vuotiaita ei voida pitää rikosoikeudellisesti vastuussa, mutta teon vakavuutta alleviivaa mahdollinen vahingonkorvausvastuu.
- Kouluväkivallan sisällyttäminen omana rikosnimikkeenä rikoslakiin **ei poista ennaltaehkäisevien toimien tarpeellisuutta**, vaan täydentää sitä. On tärkeää, että kouluissa vahvistetaan yhteisöllisyyttä ja puututaan kiusaamisen juurisyihin.
- Lapset ovat koko peruskouluaikinsa kasvun ja kehityksen kriittisessä vaiheessa, jolloin on erityisen helppo tehdä pysyvää vahinkoa lapsen psyykelle. Lasten täytyy voida luottaa siihen, että ympärillä olevat aikuiset varmistavat turvallisen kasvu- ja oppimisympäristön. Liian usein olemme epäonnistuneet.

Vertailun vuoksi

- Syksyllä 2019 eduskunta käsitteli kansalaisaloitetta tyttöjen sukuelinten silpomisen kieltämisestä.
- Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpominen oli ennestäänkin rikos pahoinpitelyä koskevien säännösten nojalla, mutta aloitteessa sille vaadittiin erillistä lakia. Eduskunta ei päätenyt säätämään sitä, mutta silpominen päätettiin tehdä nykyistä selvemmin rangaistavaksi rikoslaissa.

Kiitos!